

Carl Malmstens möbler tillverkades av dåtidens förnämsta möbелverkstäder.

Gustaf VI Adolf och drottning Louise i sin trädgård.

FOTO: SJÖBERG BILDBYRÅ

Ett vardagsrum före sin tid

Att anlägga ett vardagsrum i ett kungligt slott på 1920-talet var något dittills otänkbart. Men blivande kronprinsen Gustaf Adolf var före sin tid när han lät Carl Malmsten inreda ett rum för vardagligt umgänge på Ulriksdals slott.

TEXT OCH FOTO JOHN WERICH

I EN KUNGLIG MILJÖ som på Ulriksdals slott förväntar man sig möta storslagna salonger med förgyllda möbler och stora tunga draperier. Men för ovanlighetens skull möts man här av ett ljust och luftigt vardagsrum. Ett rum för avslappnat umgänge med sköna fåtöljer, soffor och läshörnor.

Carl Malmsten.

Blivande kronprinsen Gustaf Adolf gifte sig med den engelska prinsessan Margareta av Connaught 1905. På kort tid växte familjen och 1915 bestämde man sig för att börja renovera Ulriksdals slott. Men 1920 dog kronprinsessan plötsligt av en blodförgiftning och renoveringarna avstannade. Det var inte förrän kronprinsen gift om sig med lady Louise Mountbatten som renoveringarna återupptogs.

»Kronprinsessan önskade sig ett ljust och luftigt vardagsrum ute på Ulriksdal«

Det eleganta vardagsrummets naturliga mittpunkt är spisen, enligt vissa ritad av kronprinsen själv. På golvet mattor av Märta Måås-Fjetterström.

Soffor och stoppmöbler kläddes med ett specialvävt linnetyg med Ulriksdals vapen.

BESÖK ULRIKSDAL

ULRIKSDALS SLOTT ligger i Solna, strax norr om Stockholm. Det byggdes under 1600-talet för fältherren Jacob De la Gardie av arkitekt Hans Jacob Kristler. Det ägs av Kungliga hovstaterna och är öppet för besök under sommarmånaderna. För öppettider besök www.royalcourt.se.

Möblerna har skuren dekor i typisk 1920-talsklassicism.

»Vissa påstår att kronprinsen själv stått för ritningarna till spisen«

> Glädjen över den nya kronprinsessan var stor bland svenska folket och på initiativ av överståthållaren Mauritz Sahlin och ordföranden i Stockholms stadsfullmäktige Allan Cederborg startades en insamling till en bröllopsgåva.

Många stockholmare deltog och över 8 000 personer kom att samla in närmare 50 000 kronor. En ansenlig summa 1923.

Kronprinsparet önskade sig ett ljusst och luftigt vardagsrum ute på Ulriksdal. Något modernt som återspeglade tidsandan.

Man bestämde sig för att göra om den gamla mörka riddarsalen på slottets andra våning.

Valet av formgivare föll på Carl Malmsten, en av dåtidens stora. Han fick sitt genombrott i och med första- och andraprisvinsten i en tävling om att rita möblerna till Stockholms stadshus.

Gyllenläderstapeter plockades ner, dörrar flyttades, taket sänktes och väggarna vitkalkades. Mitt på den södra väggen mu-

rades en stor öppen spis upp som även den vitmålades. Vissa påstår att kronprinsen själv stått för ritningarna till spisen.

Spisen är rummets naturliga mittpunkt och runt den samsas bekväma soffor, fåtöljer och fotpallar. Placeringen återspeglar Carl Malmstens ideal där eldstaden historiskt sett varit den centrala mittpunkten i de nordiska hemmen. För honom var kontakten med den svenska historien viktig och det syns tydligt i val av material till möbler och tyger.

På var sida om den öppna spisen står låga bokhyllor fyllda med svensk och internationell litteratur. Ovanpå bokhyllorna samsas glaspjäser av den tidens stora glasmästare Simon Gate och Edward Hald.

Bakom soffan står ett lågt bord där det varje dag fanns ett stort utbud av svenska och utländska dagstidningar. Kronprinsen tillbringade många timmar dagligen med att läsa tidningar och korrespondera med släkt och vänner vid sitt skrivbord vid

fönstret med utsikt över Edsvikens vatten.

Här finns även ett stort bord med många stolar, en plats där familjen kunde samlas för att spela spel och lägga pussel. Men det var även här barnen ofta gjorde sina läxor med pappa kronprinsen.

Det specialritade pianot användes flitigt även när Gustaf Adolf blivit kung. Vardagsrummet på Ulriksdal förblev en av parets favoritplatser och vårdades ömt. Här samlade de vänner och familj på somrarna, hit bjöds kända konstnärer som Ferdinand Boberg, som förevigat rummet i en av sina akvareller.

Att inreda ett vardagsrum i ett kungligt slott var förr tiden något väldigt modernt. Tidigare umgicks man i salonger och förmak. Men detta var en modern familj och det återspeglas i rummet. Ett rum som de var högst delaktiga i skapandet av. Det visar de många anteckningar, ändringar och kommentarer som kronprinsen gjort på Malmstens ritningar. □